

2015-ben A Fény Nemzetközi Éve

Az Európai Fizikai Társulat (EPS) kezdeményezése elnyerte az UNESCO és rajta keresztül az ENSZ támogatását arra, hogy a 2015. év, a Fény Nemzetközi Éve legyen. A világeseménnyé váló kezdeményezéshez Magyarország is örömmel csatlakozik.

Ez azért is fontos, mert hazánk nemes hagyományokkal büszkélkedhet mind az optikai tudományok, mind a művészetek területén. A Petzvál-lencse a XIX. század közepén született, a Magyar Optikai

Művek pedig 1876-ban jött létre. Jánossy professzor kezdeményezte azokat az optikai kutatásokat a KFKI-ban, amelyek hamarosan világhírnévre jutottak, de korán megszülettek a magyar lézerek, és a világot egy évtizeddel megelőzve, nálunk fogalmazódott meg a szegedi attosekundumos lézer (ELI-ALPS) első ötlete is.

A fényvel kapcsolatos hazai események, programjavaslatok kidolgozója, szervezője és koordinátora, a Magyar Tudományos Akadémia

elnöke, Lovász László akadémikus által felkért, tudósokból, kutatókból, művészekből és tanárokból álló 26 fős Programbizottság, amelynek elnöke Kroó Norbert akadémikus, elnöki tanácsadó.

A Programbizottság, együttműködve az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottságával, a Magyar Művészeti Akadémiával, az MTA Területi Akadémia Bizottságaival és más országos intézményekkel (ELFT, MKE, OFI, TIT stb.), javaslatot tesz az egész országot érintő eseményekre, rendezvényekre, tevékenységekre. A javasolt programokról, ez év végétől az mta.hu honlapon tájékozódhatnak az érdeklődők.

A tervezett programok és rangos események a hazai közvélemény figyelmét hivatottak felhívni a fénynek a tudományban, oktatásban, technológiákban, művészetekben, gyógyításban, élelmiszerek gyártásában, vagyis az élet minden területén betöltött, kiemelkedően fontos szerepére.

Különösen fontosnak tartjuk a jövő generációi érdeklődésének felkeltését és aktív részvételét a sokszínűnek és gazdagnak tervezett programsorozatban.

Az, hogy a fény egy éven át a figyelem középpontjában lesz, lehetőség mindnyájunk számára, hogy újra felfedezzük, vagy éppenséggel most ismerjük meg a fény számos pozitív hatását életünkre, mindennapjainkra.

Nagyon reméljük, hogy a különböző nemzetközi és hazai események „fényes programjai” arra is lehetőséget teremtenek majd, hogy a különböző kisebb-nagyobb közösségek, az egymást eddig nem ismerő diákok, felnőttek kapcsolatba kerüljenek egymással, a barátságok elmélyüljenek, és új ismeretségek szülessenek.

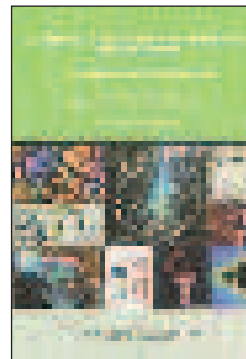
Kérjük a kedves Olvasót, hogy 2015-ben érdeklődéssel figyelje a fényvel kapcsolatos programkinálattal, s gyűjtsön az év során minél több emlékezetes fényélményt a maga és a környezetében élők számára.

A PROGRAMBIZOTTSÁG

Tudomány és művészet találkozása

Marosvásárhelyen 2012. augusztus 15. és 18. között rendezték meg ezzel a címmel a nemzetközi részvételű konferenciát a magyarul tanító tanárok számára, amelynek célja

a természettudományok komplex oktatásának elősegítése és aktív bizonyítása annak, hogy kultúra összefüggésben képviseli a természettudományok és a művészetek összességét. A rendezvényért dicsérhetjük az eseménynek otthont adó Marosvásárhelyt (Csegzi Sándor fizikust, korábban a város alpolgármesterét) és az ELTE Doktori Iskoláját, aminek a konferencia tanulmánykötetét is köszönhetjük, nem csak a szakembereinek előadásait. A kötetet is Juhász András és Tél Tamás (ELTE) szerkesztette. Az impozáns kötet (ami ingyen kapható vagy szabadon letölthető a fiztan.phd.elte.hu oldalról az ELTE Fizika Doktori Iskolán keresztül) mintegy 350 oldalon mutatja be a résztvevők 51 előadásának írott változatát. Az írások csoportosítása a következő szekciókban történt: 1.) a művészet, tudomány és az oktatás találkozása, 2.) művészet és matematika, 3.) művészet és fizika, 4.) modern fizika, 5.) környezetfizika, 6.) kísérletek és 7.) szakmódszertan.

Az előadások a marosvásárhelyi Ifjúsági Házban, illetve a Bolyai Farkas Elméleti Liceumban zajlottak. Minthogy kilátástalan feladat lenne a gazdag program minden érdekes és értékes előadásáról beszámolni, legyen szabad itt ízelítőül azokat az előadásokat megemlíteni, amelyek a szemleirő számára különösen érdekesnek tűntek. Így például: König Frigyes (Magyar Képzőművészeti Egyetem, Bp.) „Találkozásaim a tudománnyal művészi pályám során”, Lendvai János (ELTE) „Nanotudomány és esztétika”, Juhász András (ELTE) és Juhász Dávid (József Attila Gimn. Bp.) „Természettudomány és művészet”, Stonawski Tamás (Ecsedi Báthori István Gimn.) „Az aranymetszés az európai festészetben”, Bíró Enikő (Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma) „Bepillantás a művészettörténetbe röntgensugarakkal”, Molnár Milán és Papp Katalin (Szegedi Tudományegyetem BTK) „Fizikatanítás zenével – kicsiknek és nagyoknak”, Meszéna Tamás (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs) „Fraktálok és káosz”, Ercsey-Ravasz Mária (Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár) és Toroczka Zoltán (Notre Dame Egyetem, USA) „Döntések fizikája és rejtvények káosza”, Medvegyi Tibor (Pannon Egyetem, Fizikai és Mechatronikai Intézet)

„Intelligens folyadékok, elektro- és magnetoreológiai fluidumok a középiskolában”, Horváth Zsuzsa (Kosztolányi D. Gimnázium, Bp.) és Bérczi Szaniszló (ELTE) „Az exobolygók sokszínű világa” és Meszéna Tamás (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Pécs) „Prímszámok és a titkosírás”. E sok, általam kiemelt előadáson kívül természetesen még sok érdekes dolgot olvasható a kötetben. Érdemes még megjegyezni, hogy a konferenciát a „TÁMOP”, az „Új Széchenyi Terv” és az ELTE támogatta. A konferencia szervezőinek és az előadóknak gratulálunk.

A kötetet szívből és meggyőződéssel ajánljuk, főleg azoknak a kollégáknak, akik nem vettek részt a konferencián.

(A fizika, matematika és művészet találkozása az oktatásban, kutatásban. Kiadja az ELTE Fizika Doktori Iskola, Budapest, 2013)

ABONYI IVÁN